

Groenewold

Adviesbureau voor
Milieu & Natuur

Natuurtoets BP Camping Holterberg Reebokkenweg 8 Holten

Opdrachtgever	Camping De Holterberg Reebokkenweg 8 7451 HL Holten
Contactpersoon	Robbert Veneklaas robbert@campingdeholterberg.nl

Uitvoering	Groenewold Adviesbureau voor Milieu & Natuur	
	Dossiernummer	2013091
	Versie	Feb.17-v5
	Behandeld door	Lex Groenewold
	Datum	10 februari 2017

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doel	3
2	Beschrijving situatie	3
2.1	Omschrijving gebied	3
2.2	Relevante wetgeving	3
3	Aanpak Natuurtoets	4
4	Gewenste ontwikkeling	4
4.1	Bronnenonderzoek	5
4.2	Locatiebezoeken	5
5	Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna	6
5.1	Vaatplanten	6
5.2	Amfibieën	6
5.3	Reptielen	7
5.4	Vlinders en Libellen	7
5.5	Zoogdieren	7
5.5.1	Vleermuizen	8
5.6	Vogels	9
5.7	Overige soorten	10
6	Gebiedsbescherming	10
6.1	Natura 2000	10
6.1.1	Externe werking	11
6.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	12
7	Conclusies en aanbevelingen	13
7.1	Algemeen	13
7.2	Beschermde soorten	13
7.3	Gebiedsbescherming	13
7.4	NNN/EHS	14
7.5	Voorbehoud en zorgplicht	14
7.6	Ecologische kansen	15
8	Aanbevelingen	16
9	Literatuur	17
	Bijlagen	17

Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Uitdraai Aeries berekening

1 Aanleiding en doel

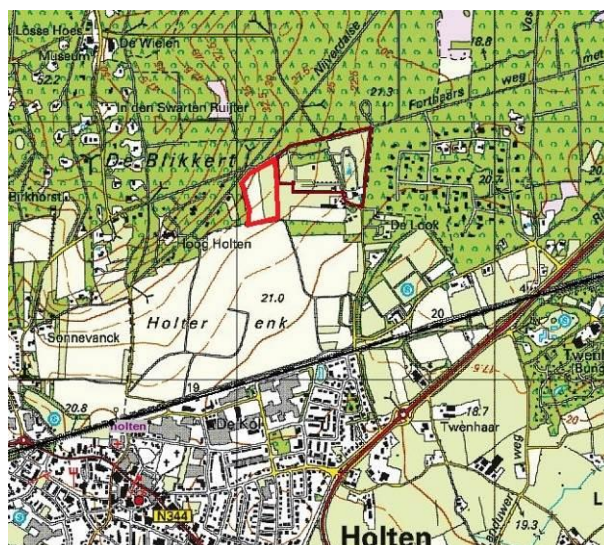
Camping Holterberg is gelegen aan de Reebokkenweg 8 in het buitengebied van Holten, gemeente Rijssen-Holten. Plan is de camping uit te breiden met een aangrenzend perceel. Ten behoeve van een planwijziging is eind 2013 een quickscan natuur uitgevoerd. Door omstandigheden is het plan vertraagd, maar nu weer actueel. Omdat per 1 januari de natuurwetgeving is gewijzigd is actualisatie nodig van de quickscan. Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur is gevraagd dit uit te voeren.

2 Beschrijving situatie

2.1 Omschrijving gebied

Het plangebied ligt ten noorden van Holten en ten zuiden van Natura2000 gebied Sallandse Heuvelrug. Het huidige gebruik is akkerland waarop de laatste jaren regelmatig mais is verbouwd.

De ligging van het plangebied is hiernaast weergegeven en in de figuren in Bijlage 1. Het bruin omkaderde deel geeft de bestaande camping weer, het rode kader de gewenste uitbreiding. De uitbreiding betreft ca. 3 ha.

2.2 Relevante wetgeving

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De provincie is in de meeste gevallen bevoegd gezag voor ontheffingen en vergunningaanvragen. Voor wat betreft de Europees beschermde soorten is de bescherming niet of nauwelijks gewijzigd (Habitat- en Vogelrichtlijn en Verdrag van Bern en Bonn). Daarmee blijft ook de bescherming van Natura2000 gebieden vrijwel ongewijzigd.

Ook de soortbescherming sluit aan bij de Europese regelgeving, met een aanvullend nationaal deel. De Tabellen 1, 2 en 3 uit de Flora- en Faunawet zijn verdwenen. Alle in het wild voorkomende vogels zijn beschermd (art. 3.1 Wnb, conform Vogelrichtlijn). Verder alle soorten uit de Habitatrichtlijn (strikt beschermde soorten, art. 3.5 Wnb). Tot slot is er nog een lijst met 'Andere soorten'. Deze nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb, 1^e lid) zijn aangewezen in de Bijlage Wnb. Onderdeel A betreft een verbod op het opzettelijk doden of vangen van de genoemde in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Onderdeel B verbiedt het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van de genoemde vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Er zijn verschillen tussen eerder beschermde soorten in de Flora- en Faunawet en de beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen en vindt toetsing plaats.

Als door het treffen van maatregelen tijdens de werkzaamheden en na de realisatie van het project, wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen uit de Wnb worden overtreden én de functionaliteit van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen komt niet in het geding, is er geen ontheffing nodig. In sommige gevallen is het noodzakelijk of raadzaam om vooraf een ontheffing aan te vragen bij de Provincie. Ook kan het zijn dat voor een aantal van de geplande activiteiten vrijstelling geldt. Dit kan per provincie enigszins verschillen.

Als het plan invloed heeft op Natura 2000 gebied of gelegen is in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet dit inzichtelijk worden gemaakt en is mogelijk een vergunning noodzakelijk. Ook hiervoor is de provincie het bevoegd gezag.

Een samenvatting van de natuurwetgeving is weergegeven in Bijlage 3.

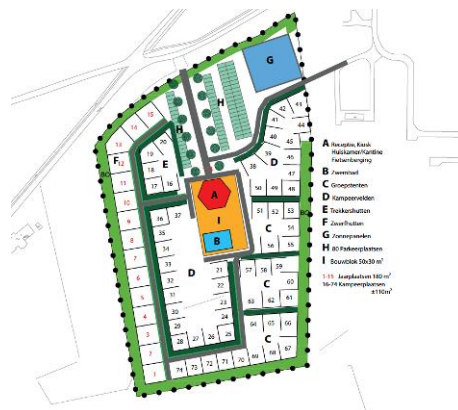
3 Aanpak Natuurtoets

De voorliggende quickscan is gebaseerd op een locatiebezoek, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens en bekende ecologische principes. Hieruit moet blijken of en zo ja welke beschermde soorten in het plangebied voorkomen of kunnen voorkomen. Verder is gekeken of de voorgenomen activiteiten invloed hebben op beschermde gebieden.

Als er effecten mogelijk zijn zal kort worden ingegaan op mogelijke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen. Ook op basis van de algemene zorgplicht kan het nodig zijn maatregelen te treffen

4 Gewenste ontwikkeling

Het plan is om aan de westzijde van de camping een uitbreiding te realiseren van ca. 3 ha. Het terrein wordt aan de noordzijde afgebakend door een aanwezige grondwal van ca. 1.50m hoog. De initiatiefnemer heeft aangegeven bij de inrichting te willen streven naar een groene natuurvriendelijke uitstraling. Zo is aan de oost- en zuidzijde een houtwal aangelegd van inheemse struiken, diverse afschermende hagen van o.a. meidoorn en hazelaar. Er zijn plannen in de zuidwesthoek een vleermuisbunker aan te leggen en op het terrein vlindervriendelijke planten te gebruiken. Het toiletgebouw komt centraal te liggen. Voor de stroomvoorziening komen zonnepanelen. Het terreindeel krijgt een aparte toegang aan de noordzijde via de Forthaarsweg, waarlangs bomen worden geplant. De uitbreiding is gericht op natuurzoekers en buitensporters (wandelen, fietsen). Het terrein zelf wordt daarom ook in principe autovrij. De uitbreiding omvat 74 toeristische plaatsen, bestaande uit groepstenten, kampeervelden, trekkershutten en zwerfhutten. Plan is het geheel een natuurlijke uitstraling te geven

De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de diverse uit te activiteiten. Uitgangspunten hiervoor zijn:

- het bouwrijp maken van het terrein
- het aanleggen van verharding
- het aanleggen van singels, houtwallen en hagen
- bouw en gebruik toiletgebouw
- gebruik van de camping

4.1 Bronnenonderzoek

Het plangebied ligt in het noorden van kilometerhok x:226/y:478. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl).

Van de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is een uitdraai opgevraagd van gevalideerde waarnemingen in en rond het plangebied. De lijst omvat een vrij groot aantal soorten, zoals o.a. Levendbarende hagedis, Hazelworm, Jeneverbes, Eekhoorn, Boomvalk, Buizerd, Havik en Steenuil.

Om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van in de regio voorkomende beschermde soorten is daarnaast gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, waaronder verspreidingsatlassen, recente artikelen en internetsites (zie literatuurlijst).

4.2 Locatiebezoeken

Tijdens een omgevingsbezoek op 30 oktober en locatiebezoeken op 12 december 2013 en op 11 januari 2017 is het gebied en de directe omgeving opgenomen. Een quickscan kan overigens slechts uitsluitsel geven over de aanwezigheid van soorten op dat moment. Een veldinventarisatie omvat verscheidene opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Daarom is een inschatting gemaakt van de geschiktheid van het terrein en de omgeving voor mogelijk hier voorkomende soorten.

Geplande locatie uitbreiding camping (okt. 2013)

Geplande locatie uitbreiding camping (jan. 2016)

5 Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna

Dit hoofdstuk geeft per soortgroep aan of er beschermde soorten voorkomen in of om het plangebied.

5.1 Vaatplanten

Het plangebied zelf bestaat uit bemest akkerland. Het afgelopen jaar zijn aardappels verbouwd, de jaren daarvoor mais. De randen van het terrein bestaan uit berm, bomen en struiken (o.a. Zomereik, Beuk, Berk). Aan de westzijde is een bosstrook gelegen.

Westelijke terreingrens (2013 li en 2017 re)

Aan de noordzijde (Forthaarsweg) en een klein deel aan de noordwestzijde (Enkweg) ligt een grondwal. Het gebied ten noorden van de Forthaarsweg is bosgebied behorend bij de Sallandse Heuvelrug.

Noordelijke terreingrens en toekomstige ingang (2013 li en 2016 re)

De andere soorten planten welke in de lijst van de NDFF worden genoemd liggen verder van het terrein vandaan.

In het plangebied zelf en de directe omgeving zijn verder geen beschermde en bedreigde soorten vaatplanten aangetroffen en op basis van de huidige terreinkenmerken ook niet direct in de onderzoekslocatie zelf te verwachten.

Er is geen sprake van overtreding van art. 3.5 of 3.10 Wnb. Het aanvragen van een ontheffing is voor de aanwezige flora niet nodig.

5.2 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Gezien de afwezigheid van geschikt voortplantingswater in de directe omgeving zijn deze soorten, behoudens een enkele doortrekker, ook niet te verwachten. De voorgenomen ingreep zal hierop geen effect

hebben, noch op aantasting van het leefgebied. Een ontheffing voor amfibieën op basis van art. 3.5 of 3.10 van de Wnb is niet nodig.

5.3 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen. De Nederlandse reptielen hebben een voorkeur voor heideterreinen en ruige delen met veel afwisseling, voldoende dekking en zonplaatsen. Deze biotoop is hier niet aanwezig. Bij de locatiebezoeken zijn geen aanwijzingen gevonden van de aanwezigheid van reptielen. De randen van het perceel en het bosgebied zijn mogelijk onderdeel van het leefgebied van de Hazelworm. De bebouwing vindt plaats op ruime afstand van de randen. Door de aanleg van veldjes en hagen is het niet ondenkbaar dat delen van het terrein meer geschikt worden dan in de huidige situatie. Andere reptielsoorten (bijv. de Levendbarende hagedis en de zandhagedis) kunnen voorkomen voor op de heideterreinen in de bredere omgeving. Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop in het plangebied zelf zijn deze soorten niet in het plangebied te verwachten.

Er vindt met realisatie van het plan geen inperking plaats van het potentiële oppervlak leefgebied. Er worden dan ook geen negatieve effecten op soorten verwacht

Een ontheffing op basis van art. 3.5 of 3.10 van de Wnb is voor reptielen niet nodig.

5.4 Vlinders en Libellen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vlinders of Libellen aangetroffen. Het biotoop geeft verder geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten in het plangebied zullen voorkomen. Daarbij zal realisatie van het plan niet leiden tot wezenlijke wijzigingen van het gebied m.b.t. voorkomende vlinder- of libellensoorten.

Atalanta, noordgrens op blad Amerikaanse eik (okt.2013)

Gezien het ontbreken van oppervlaktewater in of in de nabije omgeving van het plangebied zijn geen beschermde soorten libellen te verwachten. Mogelijk is het gebied in gebruik als foerageergebied voor een aantal soorten. Dit wijzigt niet door realisatie van het plan.

Initiatiefnemer heeft juist het voornemen om binnen het plangebied een deel van het terrein vlindervriendelijk in te richten.

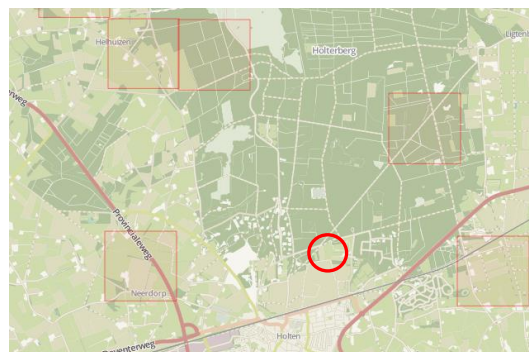
Het aanvragen van een ontheffing voor vlinders en libellen op basis van art. 3.5 of 3.10 van de Wnb is niet nodig.

5.5 Zoogdieren

Uit de gegevens van het natuurloket en de NDFF blijken diverse gevalideerde waarnemingen van zoogdieren aanwezig, rond het plangebied. Het betreft o.a. eekhoorn. Hoewel tijdens het bezoek niet aangetroffen, is het waarschijnlijk dat de omgeving van het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van deze soorten. Bewoonde nesten van eekhoorns zijn beschermd, maar niet in het plangebied aangetroffen of te verwachten (akkerland). In de gewenste situatie zullen diverse bomen en houtwallen worden gerealiseerd. Hierin zijn ook nooddragende soorten zoals de Hazelaar meegenomen. Er zijn dan ook geen negatieve effecten op de Eekhoorn te verwachten.

Er zijn waarnemingen bekend van o.a. Steenmarter, Boommarter en in de wijdere omgeving ook van de Das (zie kaartje). Recente waarnemingen zijn niet bekend vanuit het plangebied zelf. Steen- en Boommarters zijn mobiele soorten welke holtes gebruikt in grotere oude bomen. Geschikte bomen zijn niet in het plangebied zelf aanwezig.

De Das houdt van een rijk gestructureerd landschap, gemengde loofbossen en open landschap met kleine landschapselementen. De Das maakt een burcht met veel uitgangen welke tientallen meters uit elkaar kunnen liggen. Meestal ligt de burcht in bossen, bosranden, holle wegen, bermen en een enkele keer in meer open gebied. Uit de directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend.

Waarnemingen Das 2010-2016

De grootte van het territorium is afhankelijk van de kwaliteit van het gebied, voor wat betreft voedselaanbod en biotoopsamenstelling. Het kan dan variëren tussen 50-200 ha. Het hoofdvoedsel bestaat uit regenwormen. Als alleseters staan ook onder andere insecten, maïs (beperkte periode), kleine zoogdieren, amfibieën, bessen en noten op het menu. Dassen leggen op zoek naar voedsel per nacht een 1.5-5 km af. De activiteiten worden in belangrijk mate bepaald door de daglengte.

Het is mogelijk dat Dassen, Boom- en Steenmarters, Vos, Konijn, Ree, Mol en Egel het gebied incidenteel doorkruisen. Dit wijzigt niet door realisatie van het plan. Voor deze soorten wordt geen effect verwacht door realisatie van het plan.

Bij de planrealisatie kan een klein aantal verblijfplaatsen van de algemene en laag beschermde kleine zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten hier echter niet nodig, omdat hiervoor behoudens de algemene zorgplicht, vrijstelling geldt conform de Omgevingsverordening Overijssel (algemene soorten art. 7.4.1) en schadesoorten (art. 7.5.1).

Gezien de kwaliteit, de ligging en het huidige gebruik van het gebied en zorgvuldige aandacht bij de uitvoering (zie advies) is nader onderzoek of een ontheffing voor beschermde soorten niet nodig.

5.5.1 Vleermuizen

Volgens de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al, 1997) en de uitdraai van de NDFF komen in de wijdere omgeving van het plangebied diverse soorten vleermuizen voor. Dat zijn o.a. Laatvlieger, Gewone en Ruige dwergvleermuis en de Gewone grootoorvleermuis. Het is waarschijnlijk dat de Rosse vleermuis in de bosgebieden in de omgeving voorkomt. Deze soortgroep valt onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (art. 3.5 Wnb). Zowel de zomer- als winterkolonies zijn beschermd tegen verstoring en vernietiging. Ook belangrijke foerageerroutes zijn beschermd.

Het plangebied bevat in de bestaande situatie geen verblijfplaatsen of voor vleermuizen geschikte bomen. Door realisatie van het plan kunnen wellicht nieuwe verblijfplaatsen ontstaan, voor bijv. de Gewone dwergvleermuis of de Laatvlieger. In een al eerder opgesteld bedrijfsnatuurplan was realisatie van een vleermuisbunker opgenomen. Hoewel niet verplicht is het plan deze wel aan te leggen, vanwege de natuurwaarde. De bunker is dan vooral geschikt als winterverblijf.

Het plangebied is mogelijk in gebruik als foerageergebied voor een aantal soorten. Planrealisatie heeft hierop geen negatief effect. Vleermuizen maken vaak gebruik van vaste vliegroutes tussen de verblijfplaatsen en de foerageergebieden. Hierbij maken ze meestal gebruik van lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen, bomenrijen bosranden, om zich te oriënteren. Er is daarbij een voorkeur voor routes langs donkere elementen. Dit wijzigt in principe niet t.o.v. de bestaande situatie. Door toename van het aantal randen is eerder een positief effect te verwachten. Bij het eventueel realiseren van buitenverlichting verdient het aanbeveling de bosrand niet te verlichten. Het plan zal daarmee geen negatieve effecten hebben op foeragerende vleermuizen.

Er vindt geen aantasting plaats van verblijfplaatsen, (potentieel) onmisbare vliegroutes en foerageergebied. Er zijn als gevolg van de beoogde ingrepen geen negatieve effecten te verwachten op vleermuizen.

Het aanvragen van een ontheffing op basis van de Wnb is voor zoogdieren niet nodig.

5.6 Vogels

Er is geen broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waarnemingen tijdens het veldbezoek, de terreingesteldheid, waarnemingen uit de directe omgeving, bekende verspreidingsgegevens en ervaring is een inschatting gemaakt over mogelijk aanwezige soorten in het gebied.

Tijdens de bezoeken zijn de volgende vogels in of rond het gebied gehoord en/of gezien: Merel, Zwarte kraai, Koolmees, Roodborst, Buizerd, Grote bonte specht en Winterkoning. In de omgeving zijn verder waarnemingen bekend van o.a. Geelgors, Sperwer, Havik en Steenuil. De nesten van de roofvogels zijn jaarrond beschermd. Tijdens de locatiebezoeken zijn geen nesten van roofvogels in of in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen.

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in een plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli – huismus 15 augustus) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien is dat verboden (art. 3.1 Wnb).

Verstoring van broedvogels is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op de populatie. Het beschadigen of vernietigen van nesten is wel verboden en dient te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen vernietiging van nesten van broedvogels zal plaatsvinden.

Als bijv. met de inrichting van het terrein wordt gewacht tot het broedseizoen bestaat een kans dat grondbroeders eieren gaan leggen. Dan moet met de realisatie worden gewacht tot de jonge vogels zijn uitgevlogen. De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen verder beperkt of nihil zijn. Na realisatie van het plan ontstaan door de aanleg van beplanting ook weer veel nieuwe broedmogelijkheden.

Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk

dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden.

5.7 Overige soorten

Van de overige beschermde soorten en soortgroepen is te stellen dat deze in het plangebied niet voorkomen of zijn te verwachten. Ook zullen de geplande activiteiten geen effect hebben op deze soorten.

6 Gebiedsbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft in algemene zin de te verwachten effecten van realisatie van het bestemmingsplan op beschermde gebieden en doelsoorten.

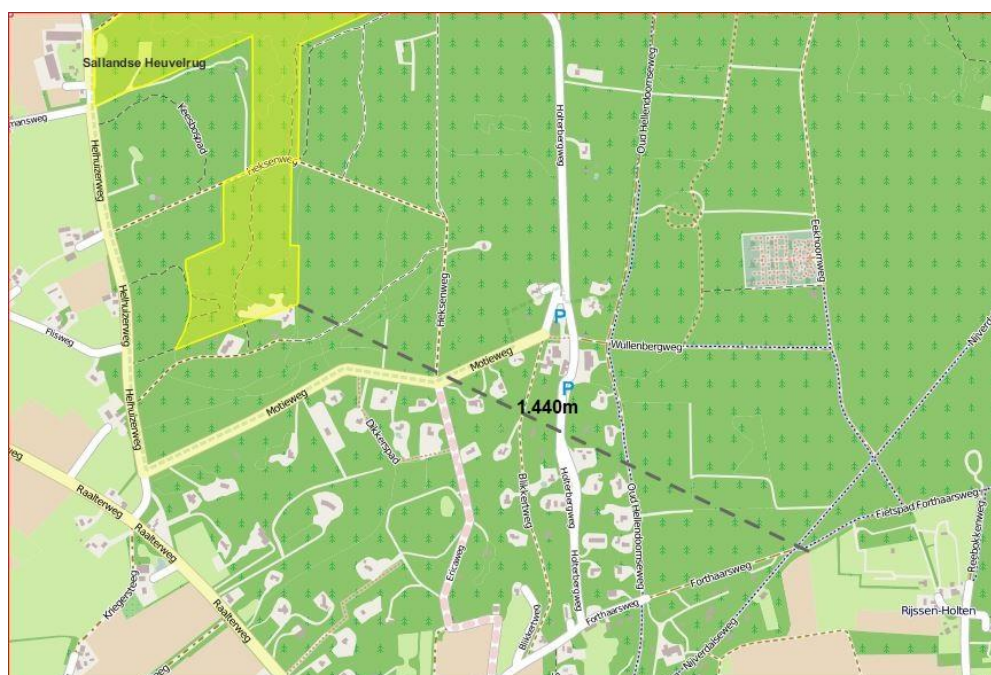
Het plangebied ligt in het buitengebied ten noorden van Holten en aan de rand van het Natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.1 Wnb vormt de invulling van de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en instandhouding van bijzondere gebieden in Nederland. De Wnb kent verschillende soorten beschermde gebieden. De belangrijkste zijn de Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) en de beschermde natuurmonumenten.

6.1 Natura 2000

Natura 2000 omvat een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Alle Europese lidstaten dragen hieraan bij. Natura 2000 is gericht op het behoud van natuurgebieden en de ontwikkeling daarvan. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen hiervoor de onderliggende basis. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

De figuur hieronder (Synbios, januari 2017) geeft de in de lichtgele kleur de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000 gebied Sallandse Heuvelrug (1.440m).

Afstand plangebied tot Natura 2000 gebied Sallandse Heuvelrug

De afstand tot Natura 2000 gebied De Borkeld is 3.800m. Gezien deze afstanden lijken negatieve effecten van het plan op kwalificerende soorten of habitats uit te sluiten.

Diverse habitats en soorten van de Sallandse Heuvelrug zijn beschermd, zoals droge en vochtige heiden, jeneverbesstruwelen en heischrale graslanden. Specifieke bescherming is er voor o.a. kamsalamander, korhoen, nachtzwaluw en roodborsttapuit. Geen van deze relevante habitats en soorten zijn in het plangebied aangetroffen of te verwachten. Gezien de biotoopeisen van de relevante soorten in relatie tot het plangebied en de huidige terreingeesteldheid zijn hier ook geen voortplantings-, foerageer-, overwintering- of (vaste) rustplaatsen te verwachten.

6.1.1 Externe werking

Ook voor projecten of handelingen die buiten Natura-2000 gebied plaatsvinden, maar waarvan wel negatieve gevolgen zijn te verwachten in het gebied, zal een beoordeling moet plaatsvinden (externe werking). Hieruit moet blijken of er significant negatieve effecten zijn van de activiteit op de beschermde natuurwaarden. Hierbij valt de te denken aan bijv. ammoniakemissie van landbouwbedrijven.

Realisatie van een kampeerterrein genereert extra verkeersbewegingen en daarmee een toename van de stikstofemissie. Gezien de omvang van de uitbreiding is het verstandig een toets uit te voeren om te bepalen of dit leidt tot een significante toename op gevoelige habitats.

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is op 1 juli 2015 formeel van kracht geworden, waarmee het Rijk hoopt de hoeveelheid stikstof in de Natura2000 gebieden te kunnen verminderen. In het Besluit natuurbescherming is de bestaande PAS-regelgeving overgenomen. De PAS brengt daartoe alle bronnen in beeld. Met behulp van een rekentool (Aerius Calculator) is de stikstofbijdrage van een (nieuw) plan op beschermde habitats te berekenen. De basisgedachte is dat economische ontwikkelingen verantwoord mogelijk blijven (ontwikkelruimte), mits de totale hoeveelheid stikstof in het gebied omlaag gaat.

Voor de PAS is voor elk van de 117 Natura2000 gebieden een samenhangend pakket herstelmaatregelen opgesteld op basis van een vastgestelde herstelstrategie per habitattypen. Uiteindelijk krijgen deze afspraken over stikstof een plaats in de per gebied op te stellen beheerplannen.

Op basis van de uitkomsten van de Aerius-calculator is een project vergunningsvrij (<0.05 mol/ha/jr), melding plichtig (tussen 0.05 mol/ha/jr. en de grenswaarde) of is het aanvragen van een Vergunning noodzakelijk ($>$ grenswaarde).

Ter indicatie is de mogelijke invloed doorgerekend die zou kunnen bestaan uit emissie van stikstof door auto's van bezoekers. Het betreft een gebied van ca. 3 ha. Voor de berekening is uit gegaan van 74 nieuwe kampeerplaatsen. De uitbreiding richt zich vooral op natuurbeleving en hoopt veel wandelaars en fietsers te trekken. Voor het seizoen is 5 maanden aangehouden met 2 bewegingen per dag (worst case). Dat geeft gemiddeld over een jaar een 60 bewegingen per dag. De CROW gaat uit van een verkeersgeneratie van 0.4 verkeersbewegingen per gemiddelde weekdag per standplaats. Dat zou uitkomen op een 30 bewegingen per dag. In Aerius is uitgegaan van 60 bewegingen per dag over heel jaar.

Uit de rekenresultaten wordt geen bijdrage berekend boven de drempelwaarde. De uitbreiding heeft daarmee geen externe werking voor wat betreft de stikstofdepositie.

Negatieve effecten op de beschermde habitats en instandhoudingsdoelstellingen zijn daarmee uitgesloten.

Nader onderzoek of een Wnb-vergunning is niet nodig.

6.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast toetsing op Natura2000 gebied vindt separaat een toetsing plaats op het NNN, de voormalige Ecologische hoofdstructuur. Het NNN is een samenhangend netwerk van natuur- en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. Doel van het NNN is het behouden, beschermen en versterken van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit).

In deze situatie ligt het plangebied buiten, maar wel in de nabijheid van het NNN. Voor het NNN is het provinciaal beleid gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de afweging worden ook andere belangen betrokken, zoals versterking van de landbouw en de regionale economie. Hierbij ligt de focus in de periode tot en met 2018 op de volgende speerpunten:

- natuur en biodiversiteit;
- veerkrachtig watersysteem;
- economie;
- landschap, cultuurhistorie en beleefbaarheid;
- versterking synergie economie en ecologie.

Voor het gebied hanteert de provincie het zogenaamde 'Nee, tenzij' –regime, wat betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijk kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.

Het plangebied zelf ligt buiten de begrenzing van het NNN. Er treedt hiermee dus geen verlies aan areaal op. Een deel van de activiteiten zal wel verstoring kunnen veroorzaken door de aard van de activiteiten (geluid, licht). Door de voorgenomen inrichting met houtwallen, meidoornhagen en singels met noot- en besdragende soorten op en rond het terrein ontstaat echter ook een grotere variatie en diversiteit.

Op basis van invulling van de zorgplicht wordt aanbevolen onnodige lichtemissie richting bos en het NNN te voorkomen. Bijvoorbeeld door buitenverlichting zoveel mogelijk intern gericht te laten afstralen.

Ligging plangebied t.o.v. NNN

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Algemeen

Verschillende soorten planten, dieren worden beschermd in de Wet natuurbescherming. De Wet is per 1 januari 2017 van kracht geworden en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn, speciale beschermingsgebieden aangewezen. Een ruimtelijke ontwikkeling is alleen mogelijk als duidelijk is dat de nesten, holen of andere verblijfplaatsen niet worden vernield of beschadigd. Verstoring is in sommige wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op populatieniveau. Beschermden planten mogen niet worden verwijderd van hun groeiplaats. Ook mogen door een ruimtelijke ontwikkeling geen significante negatieve effecten plaatsvinden op beschermde gebieden.

Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur heeft in opdracht van de initiatiefnemer, Camping De Holterberg, Reebokkenweg 8 te Holten een natuurtoets/quickscan uitgevoerd voor de voorgenomen uitbreiding van de camping met een ca. 3 ha groot aangrenzend perceel (landbouwgrond). Het betreft een actualisatie van het in 2013 uitgevoerde onderzoek.

7.2 Beschermde soorten

Er zijn geen beschermde soorten gevonden of te verwachten, behoudens mogelijk broedende grondbroeders in het broedseizoen. Deze mogen tijdens de werkzaamheden niet worden verstoord.

De werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van een parkeerterrein, kampeerplaatsen, toiletgebouw, klein zwembad en een groepsruimte/receptie. Het geheel zal worden omzoomd door een houtwal van inheemse struiken. Deze beplanting is inmiddels rondom het terrein gerealiseerd. Het gebruik zal bestaan uit kamperen in een natuurlijke omgeving, met veel vlindervriendelijke soorten. De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats in de periode die voor eventueel aanwezige beschermde soorten de minste schade op zal leveren.

Er geldt een vrijstelling voor de algemeen beschermde soorten (Provinciale verordening art. 7.4.1) en schadesoorten (Prov. verordening art. 7.5.2). Bij het aantoonbaar uitvoeren van werkzaamheden volgens een door de Minister goedgekeurde en een nog geldige Gedragscode Flora- en Faunawet of op basis van de Wnb hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Overigens blijft ook de algemene zorgplicht altijd van kracht.

Er vindt door realisatie van het plan/uitvoering van de activiteiten dan geen overtreding plaats van de verbodsbepalingen van art. 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming.

7.3 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op 1.440m van het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied Sallandse Heuvelrug. Er is een berekening gemaakt met Aeries calculator om eventuele externe werking te bepalen vanwege de stikstofdepositie vanwege transportbewegingen door de uitbreiding. De depositie ligt onder de drempelwaarde. Nader onderzoek of het aanvragen van een Wnb-vergunning is niet nodig.

7.4 NNN/EHS

Het plan ligt buiten, maar wel op korte afstand van het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS. Kijkend naar de voor het NNN door de provincie geformuleerde criteria is te concluderen dat geen significante effecten zijn te verwachten voor behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Specifieke maatregelen of aanvullend onderzoek worden niet nodig geacht.

7.5 Voorbehoud en zorgplicht

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek. Om de risico's op verstoring van beschermde soorten (bijv. vogels) op het werkterrein te minimaliseren, wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Algemene zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb).

Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit betekent onder meer dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het voorkómen van verontrusting of verstoring in de kwetsbare perioden zoals de broed-/voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden kan per soortgroep verschillen. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een plangebied in die periode bouwrijp wordt gemaakt, geeft realisatie gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar meestal geen problemen. Vaak is het voldoende om rekening te houden met de broedtijd (15 maart-15 juli).

Als bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, of kunnen bomen buiten het broedseizoen worden gekapt, zodat er geen vogels gaan broeden. Hierbij geldt overigens wel de algemene zorgplicht.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen). Het is mogelijk dat hiervoor formeel een ontheffing Wnb nodig is.

Beschermde soorten

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

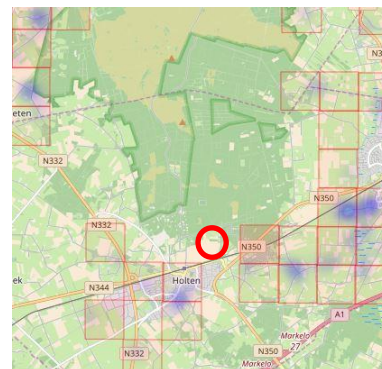
Ook binnen de zorgplicht valt het zodanig inrichten van het plan dat onnodige lichtemissies richting NNN zoveel mogelijk worden voorkomen.

7.6 Ecologische kansen

Het plan biedt ook kansen om met eenvoudige en goedkope aanpassingen geschikte plaatsen te creëren voor verschillende soortgroepen. Dat komt ook ten goede aan de duurzame en groene uitstraling die met het plan wordt beoogd. Zo valt bijv. te denken aan het aanbrengen van een nestvoorziening voor vogels en vleermuizenkasten. Bij realisatie van heggen en afschermende groenvoorzieningen valt te denken aan bes- of nootdragende soorten (zoals Hazelaar, Lijsterbes, Meidoorn en Sleedoorn).

Ook is het gebied potentieel geschikt voor de Steenuil. De soort is reeds gevestigd in een groot deel van de omliggende gebieden (zie kaartje). Het hiervoor inrichten van een deel van het plangebied met een aantal fruitbomen en het plaatsen van een nestvoorziening kan deze soort eenvoudig helpen (zie ook <http://www.steenuil.nl/bescherming/maatregelen>).

Bij realisatie van de vleermuisbunker verdient het aanbeveling advies te vragen van een deskundige, zoals de zoogdiervereeniging, de vleermuizenwerkgroep Overijssel of een lokale natuurorganisatie.

Voor de aanleg van een vlindervriendelijke tuin is veel informatie te vinden op <http://www.vlinderstichting.nl/> en <http://www.uwtuinvolvlinders.nl>. Vlindervriendelijke struiken en planten zijn bijvoorbeeld (selectie):

Struiken

Vlinderstruik, Klimop, Sporkehout/vuilboom, Sleedoorn (waardplant voor zeldzame sleedoornpage), Vlier, Meidoorn, Fruitboom (bijv. wilde appel), Prunus, Lijsterbes, Taxus (vogels), Meelbes, Spierstruik, Kardinaalsmuts, Hulst.

Planten

Winterheide, Sneeuwbal, Judaspenning, Lavendel, IJzerhard, Koninginnenkruid, Hemelsleutel, Herfstaster, Spirea, Blauwe knoop, Kattenstaart, Vrouwenmantel, Boshyacint, Sierui, Voorjaarshelmbloem.

Verder is dit uiteraard heel persoonlijk en mede afhankelijk van de gewenste verhouding natuur/cultuur soorten.

8 Aanbevelingen

- Bij uitvoering van de werkzaamheden mogen eventuele vroege of late legfels niet worden verstoord. De beste tijd voor uitvoering is dan tussen september en maart (weidevogels broeden mogelijk al in februari).
- Bij uitvoering van dergelijke werkzaamheden altijd invulling geven aan de 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming), wat inhoudt dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Het gebied daartoe voorafgaand aan de start controleren op nesten van beschermde soorten (bijv. vogels).
- Het verdient aanbeveling bij de werkzaamheden een door de Minister goedgekeurde gedragscode te volgen.
- Door het uitvoeren van bovenbedoelde maatregelen, wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming overtreden worden. Een ontheffing is dan ook niet nodig.
- Er zijn geen negatieve gevolgen te verwachten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000 gebied Sallandse Heuvelrug of het NNN op beschermde habitats en soorten.
- Als invulling van de zorgplicht wordt aanbevolen maatregelen te treffen om emissie van licht richting NNN te voorkomen door de eventuele buitenverlichting zoveel als mogelijk naar het kampeerterrein zelf te laten uitstralen.
- Aanbevolen wordt bij de inrichting naast duurzaamheid en een groene uitstraling ook te zoeken naar mogelijkheden om diverse soortgroepen te ondersteunen. Te denken valt bijv. aan het aanbrengen van bijv. nestkasten, voorzieningen voor vleermuizen of een nestvoorziening met takkenril voor de Steenuil. Bij het aanplanten van hagen of afschermmende beplanting bij voorkeur ook bes- of nootdragende soorten gebruiken.

9 Literatuur

- Alterra 2006, Een prototype Natuureffectenboekhouding NEB, rapp.1276
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.
- Janssen, J.A.M. en Schaminée, J.H.J., 2008: Soorten van de habitatrichtlijn
- Lange, R., P.Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Provincie Overijssel e.a. mei 2013: Akkoord: Samen werkt beter, Ruimte geven aan de versterking van de economie en de ecologie in Overijssel
- Regiebureau Natura2000, Naslagwerk Natura 2000
- Sierdsema, H., J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer en A. van Kleunen. 2008. Factsheets
- www.gegevensautoriteitnatuur.nl
- <http://geodata2.prv.gelderland.nl/>
- www.infomil.nl
- <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/>
- www.natura2000.nl
- www.Natuurloket.nl
- www.RAVON.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.soortenregister.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>
- <http://www.vleermuis.net>
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)
- www.wetten.nl
- www.zoogdieratlas.nl

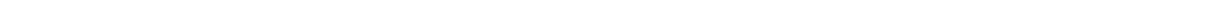
Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Uitdraai Aeries berekening

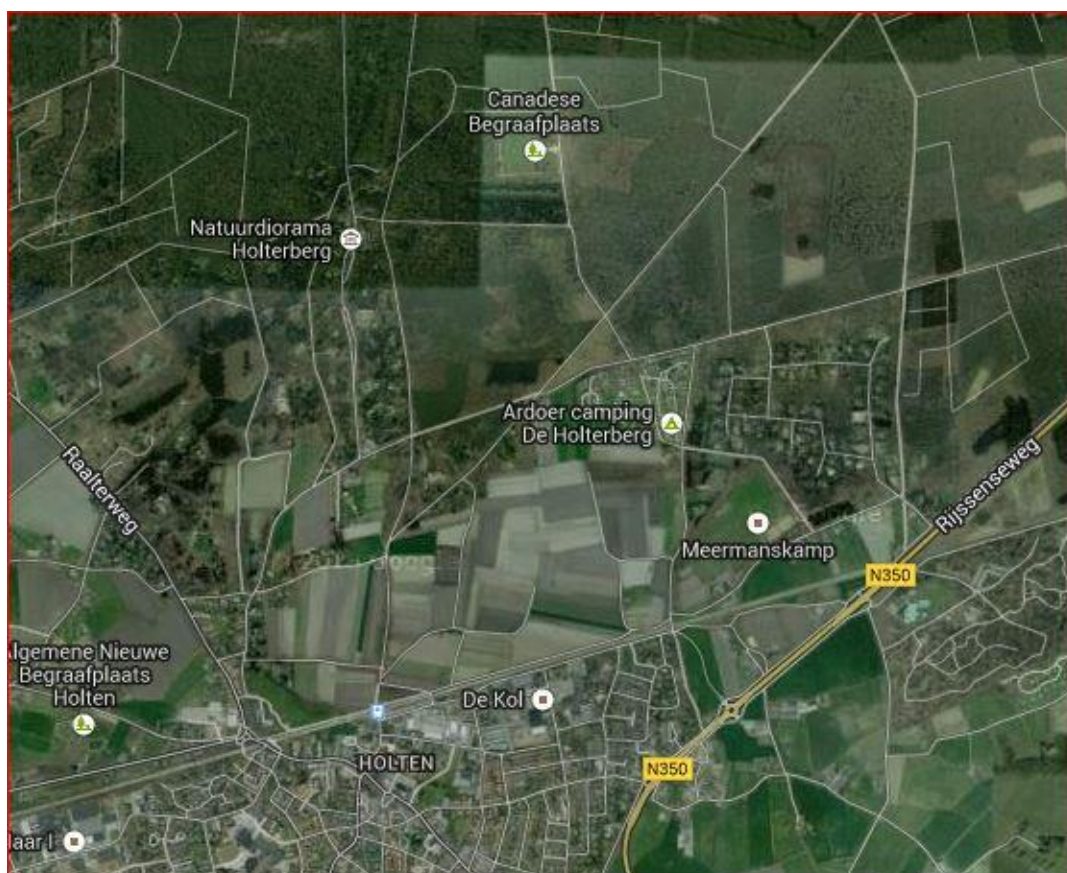
Bijlage 3

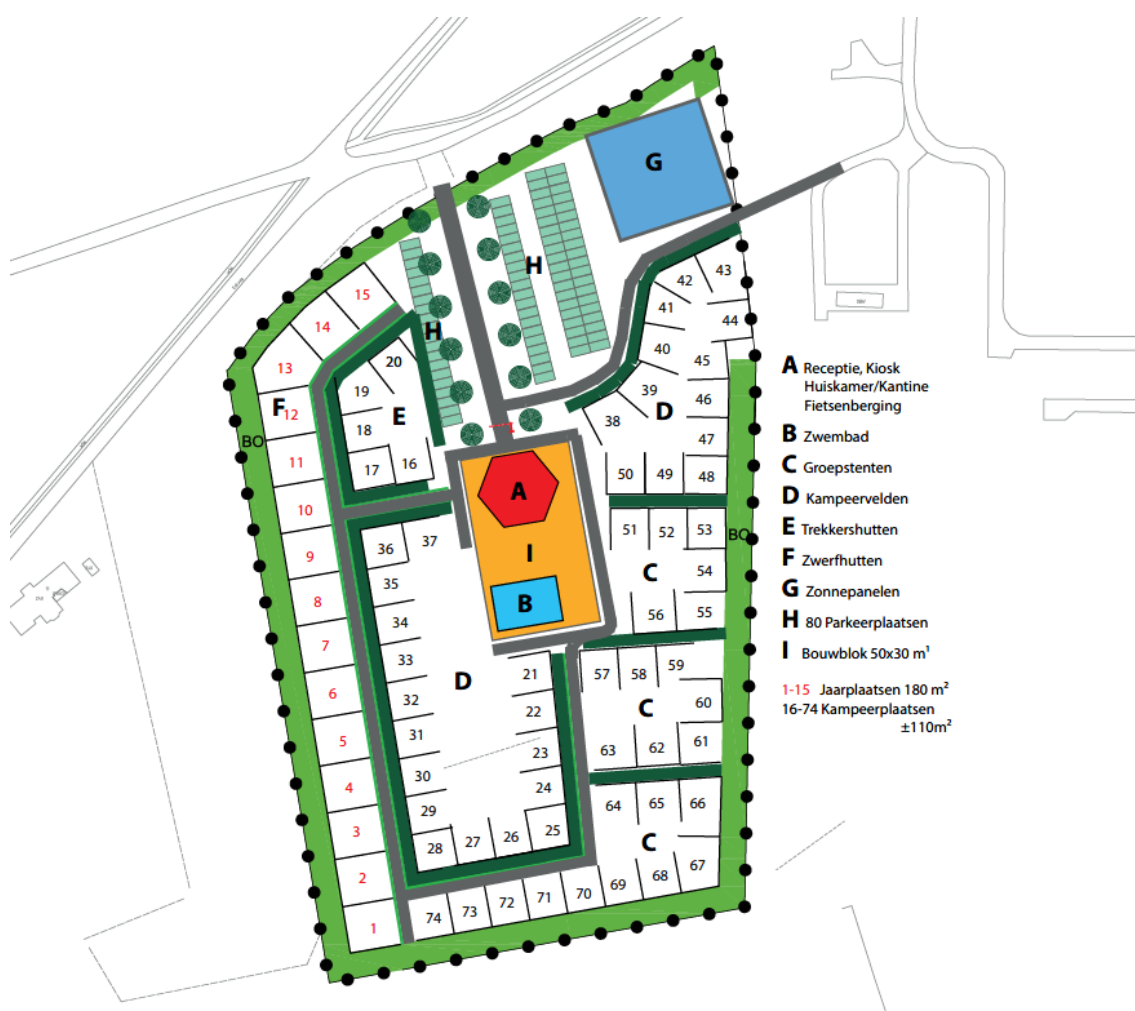
Samenvatting Natuurwetgeving

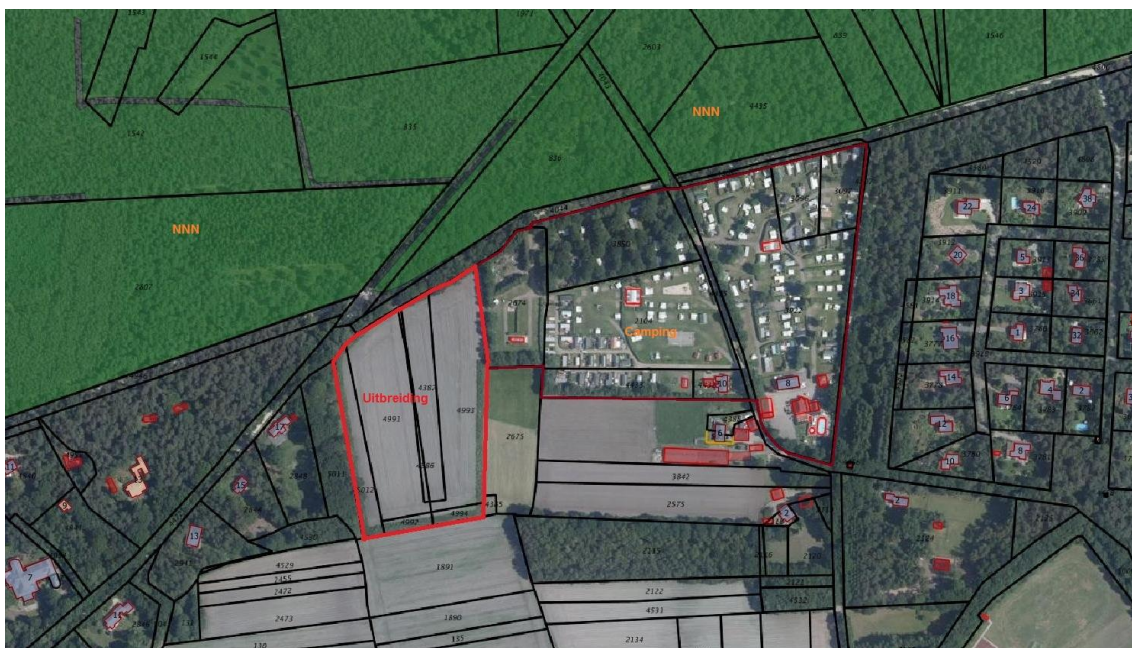

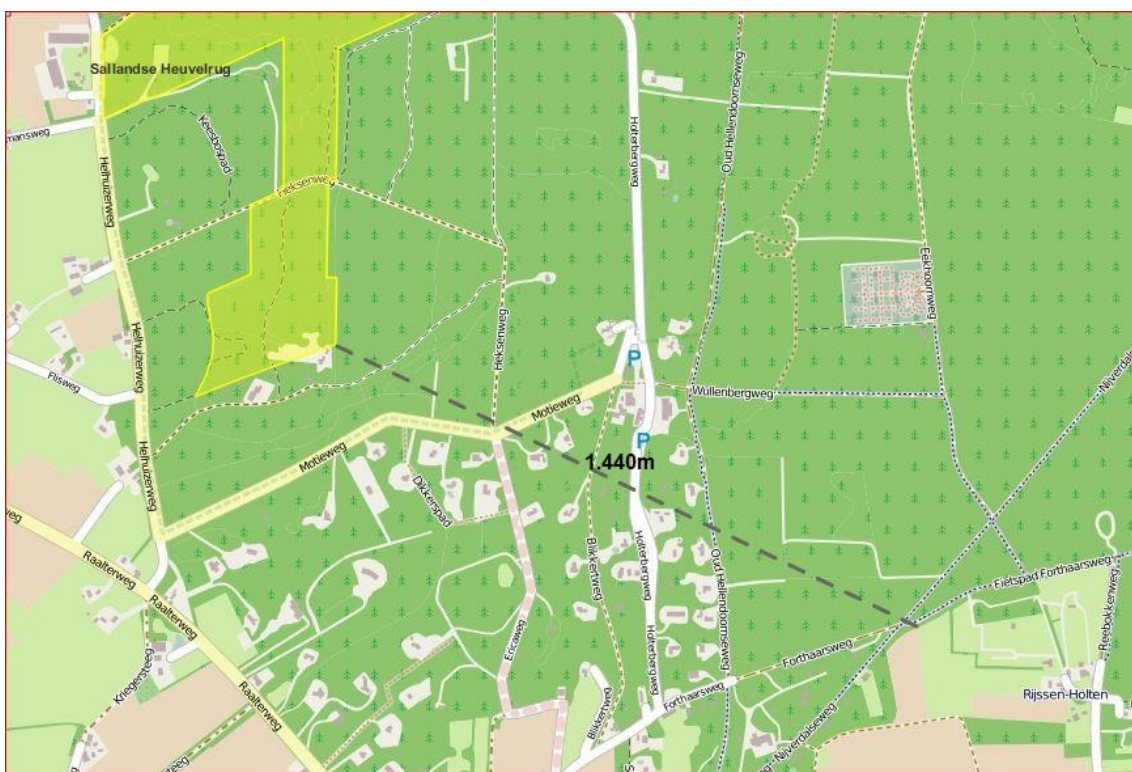
Bijlage 1 Overzicht situatie

Ligging plangebied t.o.v. Nationaal natuurnetwerk

Ligging plangebied t.o.v. Natura2000

Bijlage 2

Foto's plangebied

Oktober 2013

Januari 2016

Samenvatting Wet Natuurbescherming

per 1 januari 2017 – versie 27 januari 2017

Inleiding

In deze bijlage worden in het kort het wettelijk kader van de natuurwetgeving beschreven en de toepassing bij ruimtelijke ingrepen en beheer. De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en Nationale wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet beoogt waardevolle natuur te beschermen met duidelijke en eenvoudige regels. Er is net als in de oude regelgeving onderscheid tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Daar waar sprake is van Europese bescherming verandert er qua beschermingsniveau niet zo veel. In de soortenbescherming is wel het één en ander gewijzigd voor wat betreft de nationale bescherming.

De uitvoeringsregels zijn vastgelegd in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming.

Doel van de Wet

Vooruitlopend op de Omgevingswet beoogt het Rijk met de bovengenoemde samenvoeging van drie wetten in de Wnb, invulling te geven aan vermindering en vereenvoudiging van het aantal regels. Artikel 1.10 geeft aan dat de Wnb gericht is op

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Hiermee is ook duidelijk dat natuur en economie beide van belang worden geacht en dat het ontwikkelen van natuur ten dienste kan staan van maatschappelijke functies. Of zoals de memorie van antwoord het stelt: *‘De ambitie van het natuurbeleid en het doel van de natuurwetgeving is om de natuur en de maatschappij, ecologie en economie, met elkaar te verbinden en zo mogelijk elkaar laten versterken.’*

Ook is er de verplichting natuurvisies op te stellen (art. 1.5-1.7). Dit gebeurt op provinciaal niveau via een Natuur- of Omgevingsvisie en het vaststellen van een verordening. Ook het Rijk stelt een nationale Natuurvisie op. Qua beschermingsniveau gelden in ieder geval de Europese regels en zijn beperkt aanvullende regels op nationaal niveau gesteld ter bescherming van soorten.

De Wnb zal t.z.t (medio 2019) in principe integraal worden opgenomen in de Omgevingswet, via de Aanvullingswet natuur.

Bevoegdheid

Een andere belangrijke wijziging is dat in de meeste gevallen de Provincie het bevoegd gezag is, voor vrijwel alle vergunningen, ontheffingen, meldingen en handhaving van het natuurbeleid. De provincie heeft conform art. 1.12 een actieve rol in de bescherming, instandhouding en herstel van de natuur in de provincie. Het aanwijzen van gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland is een verplichting. Daarnaast mogen provincies ook bijzondere provinciale natuurgebieden of landschappen aanwijzen. Alleen bij nationale belangen, zoals bijv. hoofdwegen en spoorwegen, is het Rijk bevoegd gezag. Gemeenten blijven wel het eerste aanspreekpunt voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning. Het is evenals in de oude situatie niet verplicht om voor natuur ‘aan te haken’. Een ontheffing of vergunning voor de natuur is los van de omgevingsvergunning aan te vragen. Een ontheffing Flora- en Faunawet lag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Deze taak is dus nu ook naar de provincie overgegaan. Daarmee is de provincie in de meeste gevallen bevoegd gezag voor zowel de soort- als de gebiedsbescherming.

Procedures

Er staat in beginsel een doorlooptijd van 13 weken voor zowel een ontheffing als voor een vergunning. Verlenging is mogelijk met maximaal 7 weken. Bij aanhaken binnen de Omgevingsvergunning geldt de uitgebreide procedure van 26 weken. Bezwaar en beroep moet eerst bij een regionale rechtbank worden ingediend en daarna in voorkomende gevallen naar de Raad van State. In Art. 5.13 was een aanhaakverplichting opgenomen. D.w.z. dat bij een aanvraag Wnb verplicht moet meelopen bij een aanvraag Omgevingsvergunning. Deze verplichting is vooralsnog geschrapt, in ieder geval tot de inwerkingtreding

van de Omgevingswet (medio 2019). Het is dus mogelijk een Wnb vergunning aan te vragen los van de Omgevingsvergunning. Vrijwillig aanhaken mag wel.

Gemeenten behouden de loketfunctie. Bij een aanvraag Omgevingsvergunning waar gevolgen kunnen zijn voor beschermde soorten, moet een natuurtoets deel uitmaken van de procedure. Een eventuele ontheffing kan vooraf worden aangevraagd bij de provincie. Als bij het indienen van een aanvraag Omgevingsvergunning vooraf geen aparte ontheffing Wnb is aangevraagd moet de natuurtoets wel aanhaken. De gemeente legt de aanvraag dan voor aan de provincie. De provincie geeft op grond van de inhoudelijke toetsing al dan niet een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) af.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

Stappenplan soortbescherming ruimtelijke ingrepen (folder Min. EZ)

Soortbescherming

In art. 1.10 is de intrinsieke waarde van de natuur expliciet erkend. Het bevoegd gezag oefent taken en bevoegdheden uit met het oog op die doelen. Eén van de instrumenten is het opstellen van een natuurvisie, zowel nationaal als provinciaal, waarin het beleid en de bescherming expliciet is uitgewerkt.

Voor de soortenbescherming wijkt de Wet natuurbescherming af van de voorheen geldende Flora- en Faunawet. Er zijn drie beschermingsniveaus te onderscheiden, twee op Europese en één op nationale grondslag. Dit vloeit voort uit het principe dat de regelgeving in principe niet strenger hoeft te zijn dan de Europese regels. Daarmee wijzigt ook een aantal definities. Zo is in art. 3.1 Wnb het woord 'opzettelijk' toegevoegd. Het opzettelijk doden, vangen is niet toegestaan. Het opzettelijk verstoren is in sommige situaties wel toegestaan, als dat niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. Voorwaardelijke opzet is hierbij inbegrepen. Dat is bewust de kans aanvaarden dat gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor beschermde soorten. Uit het voorgaande blijkt dat natuuronderzoek vooraf, in veel gevallen een vereiste is.

Beschermingsregime

De Wnb kent drie invalshoeken van bescherming. Twee geënt op de Europese regels en één op nationaal niveau. Daarbij zijn de regels van de Europese bescherming vrijwel één op één overgenomen.

Vogelrichtlijnsoorten : Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (art. 3.1-3.4 Wnb)
Habitatrichtlijnsoorten : Dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het verdrag van Bern en Bijlage II van het verdrag van Bonn (art. 3.5-3.9 Wnb).
Andere soorten : Dier- en plantensoorten genoemd in Bijlage bij art. 3.10 en 3.11 Wet natuurbescherming Onderdeel A en B. Ca. 145 soorten.

Hiermee zijn ca. 700 soorten vogels en ca. 230 andere Europese en nationale soorten beschermd. Voor ca. 200 soorten die eerder wel beschermd waren onder de Flora- en Faunawet geldt nu alleen de algemene zorgplicht.

De indeling in de Tabel 1, 2 en 3 soorten uit de Flora- en Faunawet is verdwenen. Daarvoor in de plaats kunnen de provincies een vrijstellingsverordening opstellen. Deze kunnen dus per provincie verschillen, wat ook de bedoeling is van de wetgever. Zo kunnen regionaal bedreigde soorten worden beschermd en daar waar geen bedreiging bestaat op populatieniveau is minder bescherming nodig.

Verboden

De Wnb kent voor elk van de drie categorieën van beschermde soorten aparte bestuursrechtelijke en strafrechtelijke verboden. Deze sluiten aan bij de verboden in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de nationale soorten geldt een iets soepeler regime met minder verboden en meer ruimte voor afweging van belangen. Alle verboden zijn van toepassing op individuen. Het opzettelijk handelen omvat ook voorwaardelijke opzet. Dat betekent het bewust de aanmerkelijke kans aanvaarden dat een gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten.

Relevante belangen voor vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen

In de Wnb is een regeling opgenomen voor de jacht (art. 3.20 e.v.), een landelijke regeling voor schadebestrijding (art. 3.15), gedragscodes (art. 3.31), regulier onderhoud en beheer Rijk (regeling) en enkele bijzondere vrijstellingsregelingen (bijv. dierenambulances). Er zijn 6 landelijke schadesoorten aangewezen, te weten: Canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos en zwarte kraai. Er is een landelijke vrijstellingsregeling voor regulier beheer en onderhoud e.d. in gevallen waar het Rijk bevoegd is (in regeling aangewezen nationaal beschermde soorten).

Provincies hebben de bevoegdheid om vrijstellingen te verlenen (PS) of ontheffingen (GS) van de verboden genoemd in de art. 3.3, 3.8 of 3.10.

Om te kunnen afwijken van de verbodsbepalingen gelden 3 voorwaarden (art. 3.3 lid 4, 3.8 lid 5, 3.10 lid 2):

- Er is geen andere bevredigende oplossing
- Er moet een in de wet genoemd wettelijk belang zijn (verschillend per beschermingsregime)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

Als aan deze drie is voldaan, is het aanvragen van een ontheffing mogelijk. Daarnaast is het mogelijk dat er aanvullende vrijstellingen gelden voor bepaalde handelingen. Bijvoorbeeld door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode (met maatregelen voor de betreffende soort en handeling), of zoals omschreven in een provinciale verordening.

De genoemde belangen verschillen per type beschermingsregime. Dit kan van belang zijn voor het al dan niet verkrijgen van een ontheffing.

Soorten Vogelrichtlijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- ter bescherming van flora of fauna;

Dier- en plantensoorten Habitatrichtlijn/verdragen van Bern en Bonn:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of
- in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

Nationaal beschermde soorten planten en dieren:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- in het algemeen belang.

Gedragscode (art. 3.31)

Verboden en meldingen (art. 3.1, 3.2, 3.5, 3.6, 3.10 Wnb) zijn niet van toepassing als handelingen aantoonbaar worden uitgevoerd conform een door de Minister goedgekeurde gedragscode. De gedragscode moet ook feitelijk betrekking hebben op de betreffende soort, uit te voeren handelingen en plaatsvinden in het kader van één van de volgende doelen:

- Bestendig gebruik, beheer en onderhoud
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting

Er moet gewaarborgd zijn dat er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en er sprake is van zorgvuldig handelen.

Bestaande gedragscodes van de Flora- en Faunawet blijven geldig (max. 5 jaar) tot een nieuwe gedragscode conform de Wnb is goedgekeurd.

Vogels

Bij vogels is verstoring tijdens het broedseizoen niet per sé verboden als de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is (zorgplicht geldt wel). Dit geldt alleen voor het verstoren. Het vernielen of beschadigen van nesten blijft verboden. Voor de jaar rond beschermde soorten mogen de nesten niet worden beschadigd of vernietigd. Wel kan verstoring er toe leiden dat beschermde vogels kiezen voor een alternatieve nestlocatie. Ook hier geldt altijd de algemene zorgplicht. Dat houdt onder meer in dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan, de mogelijke gevolgen van het plan voor de natuur en mogelijke maatregelen om negatieve gevolgen tegen te gaan. In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de oude regelgeving en de Wnb weergegeven:

Verboden Flora- en Faunawet	Verboden Wet natuurbescherming
Doden, verwonden, vangen	Opzettelijk doden of vangen
Opzettelijk verontrusten	Opzettelijk storen
Beschadigen, vernielen, uithalen, verstoren nesten, hopen, vaste rust- of verblijfplaatsen	Opzettelijk vernielen, beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of wegnemen nesten
Rapen, uit nest nemen, beschadigen of vernietigen van eieren	Rapen en onder zich hebben van eieren
Handel, vervoer en onder zich hebben	Handel, vervoer en onder zich hebben
Uitzetten in vrije natuur	Uitzetten in vrije natuur

De bescherming van een nest omvat ook de inhoud en functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces daarvan afhankelijk is. Dit impliceert dat inheemse in gebruik zijnde nesten beschermd zijn

gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zijn nesten niet beschermd, behalve voor soorten met jaarrond beschermd nesten.

Jaarrond beschermde nesten

Vooralsnog is de verwachting dat de indeling van de jaarrond beschermde nesten niet zal wijzigen onder de Wet natuurbescherming. Het betreft dan de indeling waarbij nesten van vogelsoorten in categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn. De nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn. De Provincie kan per verordening hiervan afwijken.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijv. steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijv. gierzwaluw, huismus, roek).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijv. grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijv. boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijv. boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, bosuil, spechten, mezen).

Verstoring

In art. 3.1 lid 4 is opgenomen dat het opzettelijk verstoren van vogels verboden is. Lid 5 stelt dat dit niet van toepassing is als de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (doden en vernielen van nesten blijft dus wel verboden). Dit vraagt dan om nader en specifiek onderzoek, zoals om welke soort het gaat (algemeen/zeldzaam/bedreigd), de locatie, de periode van het jaar en de intensiteit, duur en frequentie van de versturende activiteit en of er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Verstoring in het broedseizoen ligt daarbij heel kritisch als dit invloed heeft op het broedsucces (art. 5d Vogelrichtlijn).

Zorgplicht (art. 1.11 Wnb)

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht omschreven. De zorgplicht geldt voor alle soorten en alle beschermde gebieden. Dus ook voor niet specifiek in de wetgeving benoemde soorten. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege. Indien het achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevraagd, worden maatregelen getroffen om de gevolgen te voorkomen, of zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt. Dat houdt onder meer in dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt.

In art. 7.2 is bepaald dat Gedeputeerde Staten bevoegd zijn tot handhaving (last onder bestuursdwang).

Gebiedsbescherming

De bescherming van gebieden is geregeld via een aantal sporen. Dat zijn Natura 2000 gebieden, gebieden behorende bij het natuurnetwerk Nederland (NNN), provinciale natuurgebieden of provinciale landschappen. Deze laatste twee zijn nieuw t.o.v. de wetgeving voor 1 januari 2017.

Natura 2000 gebieden

De Natura 2000 gebieden zijn op basis van Europese regels aangewezen als beschermde gebieden, incl. de daarbij horende beschermde soorten en habitats. Omdat de Europese regels worden gevolgd is er ten aanzien van de gebiedsbescherming niet veel gewijzigd. Nederland kent een 164 Natura 2000 gebieden, waarvoor instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld. Per gebied is het ook de bedoeling beheerplannen vast te stellen. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is. Voor regulier onderhoud en beheer is dan in principe geen vergunning nodig (Art. 2.9 Wnb). Overigens blijft de zorgplicht altijd gelden. Omdat de

meeste onder de oude wetgeving beschermde natuurmonumenten in een Natura 2000 gebied liggen is de aparte bescherming van deze natuurmonumenten vervallen.

Als handelingen kunnen leiden tot nadelige effecten voor instandhoudingsdoelen van een Natura 2000 gebied is een vergunning nodig. Zoals gezegd is de provincie meestal bevoegd gezag. De vergunning-aanvraag kan apart bij de provincie of via de Omgevingsvergunning bij de gemeente.

Passende beoordeling (Art. 2.7-2.8 Wnb)

Als een project of andere handeling gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied is een natuurvergunning noodzakelijk, tenzij een wettelijke uitzondering geldt. Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld het handelen conform een vastgesteld beheerplan of een programma (PAS, Art. 2.9 Wnb) of het weiden van vee (Art. 2.9 Regeling Wnb). Ook bestaand gebruik op referentiedatum 31 maart 2010 is een uitzondering. Het bevoegd gezag moet hier dan wel redelijkerwijs van op de hoogte (kunnen) zijn en de handelingen mogen niet of niet in betekenende mate zijn gewijzigd. Mogelijk leidt dit tot discussies vanwege oudere Europese data voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden, resp. 10 juni 1994 en 7 december 2004.

Er is overigens geen definitie van een project of een andere handeling. Alle activiteiten welke geen project zijn, zijn daarmee feitelijk 'andere handelingen'.

Onderzoek moet uitwijzen of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten'). Als er geen effecten zijn, is geen vergunning nodig. Als de effecten klein zijn, volgt een verslechterings- en verstorings-toets'. Bij mogelijke significante effecten volgt een 'passende beoordeling'. Het positieve effect van maatregelen mag niet bij de afweging voor vergunningplicht worden betrokken. Dat mag wel bij het besluit op een vergunningaanvraag.

In de verslechterings- en verstoringstoets worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden worden verbonden (mitigatie en compensatie).

De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitats en soorten te worden ingeschat, rekening houdende met cumulatieve effecten. Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.
- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

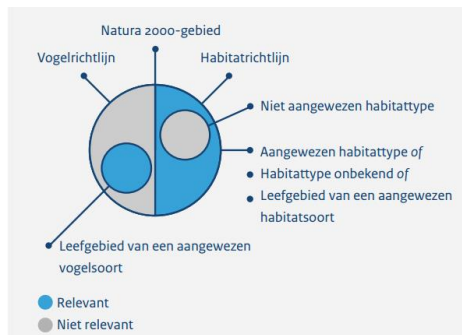
Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied. Ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloed gebied van een instandhoudingsdoelstelling (IHD) en een invloed gebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de IHD gevoelig is.

Stikstof in Natura 2000-gebieden (Besluit natuurbescherming)

Een voorbeeld van externe werking is de depositie van stikstof. Door allerlei bronnen komt stikstof in het milieu terecht, afkomstig van de landbouw, verkeer, industrie en

huishoudens. De grote hoeveelheid stikstof heeft effecten op de groei van planten. Dit gaat in de regel ten koste van kwetsbare planten en biodiversiteit, waardoor gevoelige gebieden (zoals venen en heide) verruigen door de groei van bijv. grassen en soorten als braam. In het Besluit natuurbescherming is de bestaande PAS-regelgeving overgenomen. De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is op 1 juli 2015 formeel van kracht geworden, waarmee het Rijk hoopt de hoeveelheid stikstof in de Natura2000 gebieden te kunnen verminderen. De PAS brengt daartoe alle bronnen in beeld. Met behulp van een rekentool (Aerius Calculator) is de stikstofbijdrage van een (nieuw) plan op beschermde habitats te berekenen. De basisgedachte is dat economische ontwikkelingen verantwoord mogelijk blijven (ontwikkelruimte), mits de totale hoeveelheid stikstof in het gebied omlaag gaat.

Onder de oude wetgeving was veelal geen vergunning meer mogelijk (bijv. veehouderij), als er in een overbelaste situatie sprake was van toename van de stikstofdepositie in een Natura2000 gebied. Ook niet als het om een hele kleine toename ging. In de nieuwe situatie is per Natura2000 gebied ontwikkelruimte berekend. Dit is gebaseerd op de verwachte daling van de stikstofemissies in de komende jaren en aanvullende PAS-maatregelen in de landbouwsector.

Voor de PAS is voor elk van de 117 Natura2000 gebieden een samenhangend pakket herstelmaatregelen opgesteld op basis van een vastgestelde herstelstrategie per habitattypen (69). Uiteindelijk krijgen deze afspraken over stikstof een plaats in de per gebied op te stellen beheerplannen.

Op basis van de uitkomsten van de Aerius-calculator is een project vergunningsvrij (<0.05 mol/ha/jr), melding plichtig (tussen 0.05 mol/ha/jr. en de grenswaarde) of is het aanvragen van een Natuurvergunning noodzakelijk ($>$ grenswaarde).

Overige beschermde natuurgebieden

Naast de Natura 2000 gebieden dient de provincie conform art. 1.12 ook gebieden aan te wijzen en in stand te houden, welke onderdeel zijn van een samenhangend netwerk van natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland).

Tot slot kunnen Gedeputeerde staten ook gebieden aanwijzen buiten het natuurnetwerk Nederland, welke van belang zijn vanwege hun natuur-, landschappelijke of cultuurhistorische waarden.

Houtopstanden

Ook de Boswet is opgenomen in de Wet natuurbescherming (H4 Wnb). In de Boswet was er sprake van een meldplicht en een herplantplicht. Dat blijft ook zo. Opstanden binnen de bebouwde kom, fruitbomen, bos voor biomassa, wegbeplanting e.d. vallen hier buiten (zie art. 4.1 Wnb). Bij het vellen van (een deel van) een houtopstand, moet dit vooraf worden gemeld. Ook is er de verplichting tot het herbeplanten van minimaal hetzelfde areaal binnen drie jaar na het vellen. De herplantplicht geldt niet voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel. Provincies kunnen bij verordening aangeven, welke gegevens moeten worden aangeleverd en/of er een toeslag geldt op het te herbeplanten areaal.

Bronnen:

- www.wetten.nl
 - www.rijksoverheid.nl
 - www.natuurbeheer.nu
 - www.natura2000.nl
 - www.infomil.nl
 - www.rvo.nl
 - <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/>
-

Vrijgestelde soorten Overijssel

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, bermen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of in het kader van natuurbeheer.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Amfibieën	bruine kikker	Rana temporaria
	gewone pad	Bufo bufo
	kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris
	meerkikker	Pelophylax ridibundus
	middelste groene kikker/bastaard kikker	Pelophylax kl. esculentus
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis	Microtus agrestis
	bosmuis	Apodemus sylvaticus
	bunzing	Mustela putorius
	dwergmuis	Micromys minutus
	dwergspitsmuis	Sorex minutus
	egel	Erinaceus europeus
	gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
	haas	Lepus europeus
	hermelijn	Mustela erminea
	huisspitsmuis	Crocidura russula
	konijn	Oryctolagus cuniculus
	ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
	ree	Capreolus capreolus
	rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
	tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
	veldmuis	Microtus arvalis
	vos	Vulpes vulpes
	wezel	Mustela nivalis
	woelrat	Arvicola terrestris

Bijlage 4

Uitdraai Aeriusberekening

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Wet natuurbescherming, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites pas.bij12.nl, www.aerius.nl en pas.naturazoo.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.naturazoo.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Camping De Holterberg	Reebokkenweg 8, 7451 HL Holten

Activiteit

Omschrijving	
Uitbreiding camping	
Datum berekening	Rekenjaar
09 februari 2017, 16:05	2017
Rekeninstellingen	
Berekend voor Wnb.	

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	3,86 kg/j
NH ₃	< 1 kg/j

Depositie

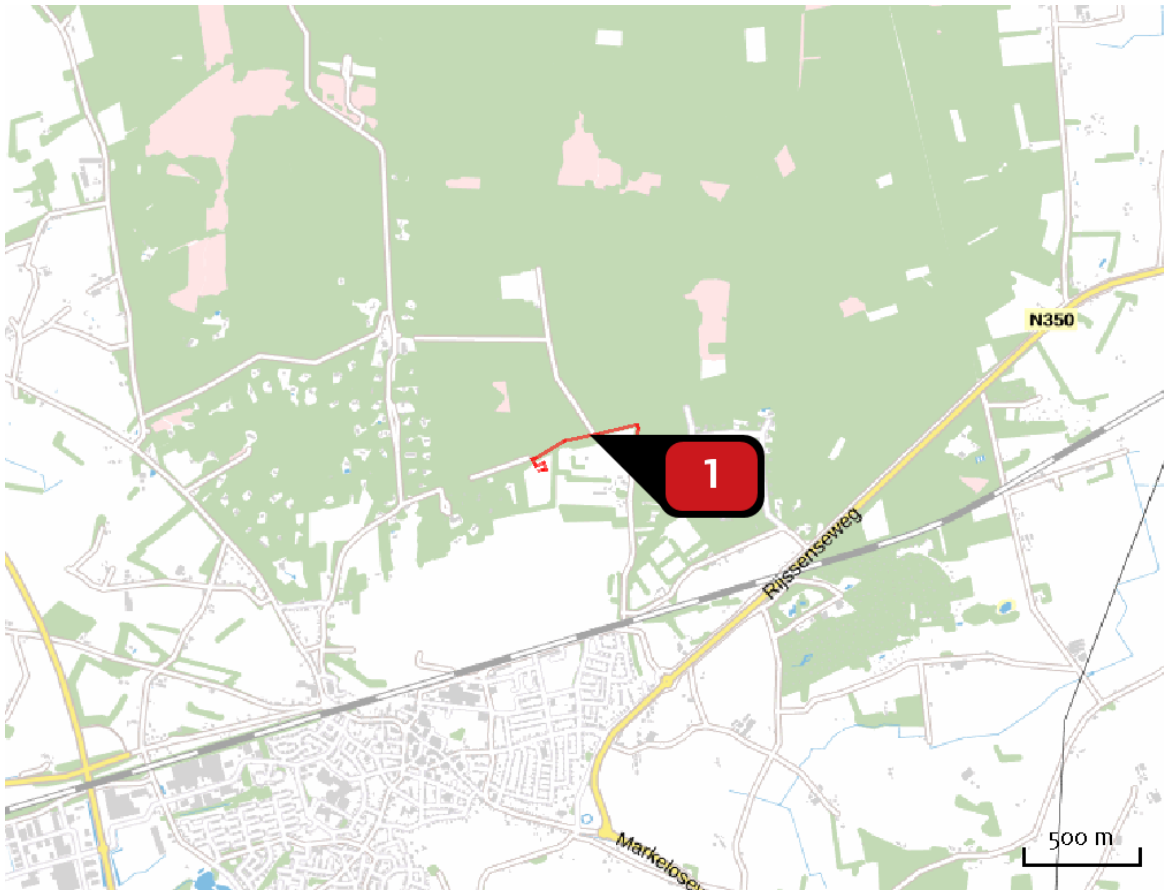
Hectare met
hoogste project-
bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
-	-
Situatie 1	
-	

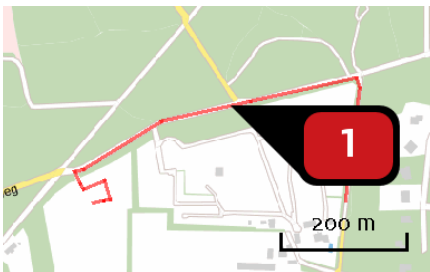
Toelichting

Verkeer uitbreiding via Forthaarsweg op basis van 75 plekken en 2 bewegingen per dag over 5 maanden (60 bewegingen/dag over een jaar)

Locatie
Situatie 1

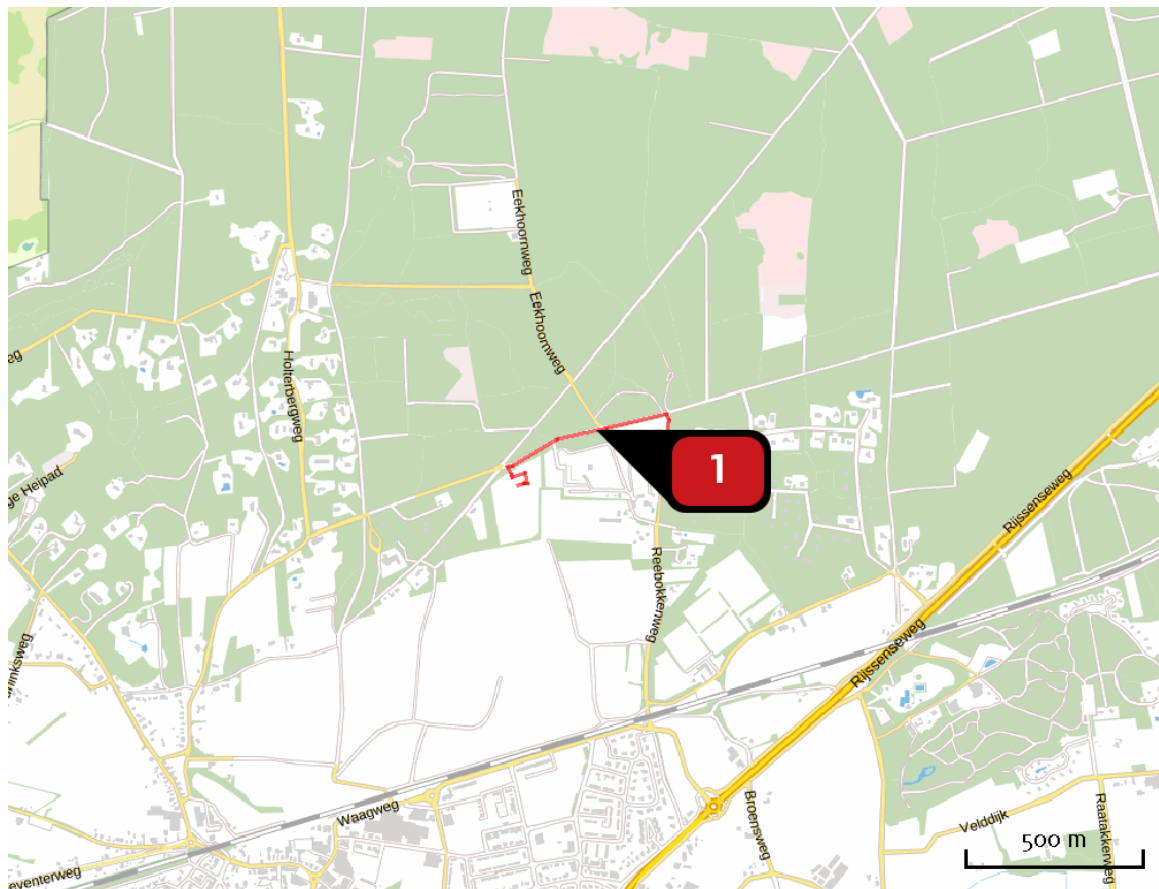
Emissie
(per bron)
Situatie 1

Naam **Verkeer camping**
Locatie (X,Y) **226318, 478931**
Uitstoothoogte **2,5 m**
Warmteinhoud **0,000 MW**
NOx **3,86 kg/j**
NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	60,0	NOx NH3	3,86 kg/j < 1 kg/j

Depositie
natuur-
gebieden

Hoogste projectbijdrage

Hoogste projectbijdrage per
natuurgebied

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermd natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2015.1_20161230_e66ee8c868

Database versie 2015.1_20160514_goad58c36e

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-o>